

PATVIRTINTA
Biržų rajono savivaldybės tarybos
2022 m. balandžio 1 d.
sprendimu Nr.T-82

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2022 M. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS

I SKYRIUS BENDRA INFORMACIJA

2022 m. Biržų rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas (toliau – Planas) rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“ 33 punktu, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl Socialinių paslaugų plano formos ir Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“ ir yra suderintas su Biržų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) 2022 metų biudžetu, patvirtintu Savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 18 d. sprendimu Nr. T-29 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2022 metų biudžeto patvirtinimo“

Planas suderintas su Biržų rajono savivaldybės 2021–2023 metų strateginiu veiklos planu, patvirtintu Biržų rajono savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 18 d. sprendimu Nr. T-27 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2022–2024 m. strateginio veiklos plano patvirtinimo“. Strateginiame veiklos plane patvirtintoje Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimo programoje nustatyti tikslai, uždaviniai, priemonės yra suderinti su Plano uždaviniais ir priemonėmis.

Rengiant Planą naudoti Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (SPIS), Lietuvos statistikos departamento, Užimtumo tarnybos Panevėžio klientų departamento Biržų skyriaus (toliau – Užimtumo tarnyba), Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių, įstaigų, kitų įstaigų bei organizacijų, teikiančių socialines paslaugas, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Panevėžio skyriaus Biržų skyriaus duomenys.

Pagrindinis socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslas – tenkinti Biržų rajono savivaldybės gyventojų socialinių paslaugų poreikius stiprinant ir vystant paslaugas bendruomenėje.

2022 m. socialinių paslaugų tikslai:

1. Bendrųjų, socialinės priežiūros bei dienos socialinės globos paslaugų asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims bei vaikams su negalia užtikrinimas
2. Ilgalaikės ar trumpalaikės socialinės globos bei laikino atokvėpio institucijoje paslaugų užtikrinimas asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims, vaikams su negalia bei vaikams, netekusiems tėvų globos.
3. Socialinių paslaugų teikimas šeimoms, patyrusioms socialinę riziką, bei vaikams; pagalbos globėjams, budintiems globotojams ir kt. užtikrinimas.
4. Kompleksinių paslaugų teikimas Savivaldybės šeimoms bei intensyvios krizių įveikimo pagalbos teikimas, patiriantiems krizes.

Planą rengė ir informaciją teikė: Socialinės paramos skyriaus vedėjas Kęstutis Knizikevičius ir vyriausiosios specialistės Simona Gudienė bei Jurga Serapinienė, Buhalterinės apskaitos skyriaus išlaidų apskaitos buhalterė Zita Tamošiūnienė, Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore Ina Romanova, VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centro socialinės darbuotojos Edita Variakojienė ir Birutė Pavlauskienė, vyriausioji buhalterė Vaida Tamošiūnienė.

II SKYRIUS BŪKLĖS ANALIZĖ

PIRMASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBĖS SOCIALINĖS EKONOMINĖS IR DEMOGRAFINĖS SITUACIJOS VERTINIMAS

Poreikį vienokioms ar kitokioms socialinėms paslaugoms gali parodyti socialiniai, ekonominiai ir demografiniai rodikliai. Šie rodikliai padeda prognozuoti galimą poreikį tam tikroms socialinių paslaugų rūšims, padeda identifikuoti socialines grupes, kurioms gali būti reikalingos socialinės paslaugos.

1. Lentelė. Biržų rajono savivaldybės metinis gyventojų skaičius ir sudėtis 2021 m.

Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų (šeimų) skaičius
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1.	Nuolatinis gyventojų skaičius 2021 m. pr.	22 305
1.1.	Mieste	10 815
1.2.	Kaime	11 490
2.	Gyventojų sudėtis:	
2.1.	pensinio amžiaus gyventojai iš jų – asmenys su negalia	6 238 652
2.2.	darbingo amžiaus gyventojai iš jų – asmenys su negalia (tarp jų – dirbančių)	13 105 1 439 (306)
2.3.	vaikai (iki 15 m. amžiaus) vaikai (iki 17 m. nuo bendro gyv. sk.)	2 962 3437
3.	vaikai su negalia (lengvas, sunkus, vidutinis neįgalumas)	110

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos statistiniai duomenys <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-integracija/neigaliuju-socialine-integracija/statistika-2>, Lietuvos statistikos departamento duomenų bazė www.stat.gov.lt

1 lentelėje matomi Savivaldybės gyventojų duomenys 2021 m. Savivaldybės gyventojai pasiskirstę mieste ir kaime panašiai, todėl socialinės paslaugos reikalingos tiek miesto, tiek kaimo teritorijoje. Pensinio amžiaus gyventojai sudaro 28 proc. visų Savivaldybės gyventojų, darbingo amžiaus gyventojai sudaro 58,8 proc. visų Savivaldybės gyventojų, vaikų iki 15 m. – 13,3 proc. visų Savivaldybės gyventojų. Asmenys su negalia sudaro 9,9 proc. visų Savivaldybės gyventojų – bene dešimtadalis Savivaldybės populiacijos. Iš darbingo amžiaus asmenų su negalia, dirbančių buvo kiek daugiau nei penktadalis – 21,3 proc.

2 lentelė. Gyventojų skaičiaus kaita 2015-2021 m.

	Nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje						
	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Šalyje gyv. skaičius	2 92262	2 888558	2 847904	2 808901	2 794184	2 794090	2 795680
Savivaldybėje gyv. skaičius	25 937	25 418	24 645	23 778	23 172	22 719	22 305
Pensinio amžiaus Savivaldybės gyventojai	7 151	7 010	6 832	6 673	6 523	6 417	6 238
Darbingo amžiaus	15 128	14 877	14 423	13 845	13 497	13 251	13 105

Savivaldybės gyventojai							
Savivaldybės vaikai (iki 15 m.)	3 658	3 531	3 390	3 260	3 152	3 051	2 962

Lietuvos statistikos departamento duomenų bazė www.stat.gov.lt

Nuo 2015 m. Savivaldybės gyventojų mažėjimas vyko nepertraukiamai. Palyginus 2015 bei 2021 metus gyventojų skaičius Savivaldybėje sumažėjo 14 proc. Šalies mastu mažėjimas daugiau nei tris kartus mažesnis – lyginant tą patį laikotarpį gyventojų skaičius šalyje sumažėjo 4,3 proc. Mažėjantis gimstamumas ir augantis mirtingumas negarantuoja natūralios kartų kaitos, todėl gyventojų skaičius mažėja (3 lentelė). Didžiausias skirtumas tarp gimusiųjų bei mirusiųjų buvo 2021 m.

3 lentelė. Gimusiųjų bei mirusiųjų kaita Savivaldybėje 2015-2021 m.

	Skaičius savivaldybėje						
	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Gimusieji	230	196	220	182	176	180	185*
Mirusieji	474	476	455	457	416	488	522

Lietuvos statistikos departamento duomenų bazė www.stat.gov.lt

*išankstiniai duomenys

4 lentelė. Demografinės senatvės koeficiento kaita 2015-2021 m. pr. Savivaldybėje

	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Demografinės senatvės koeficientas asmenys	185	189	194	197	201	207	209

Lietuvos statistikos departamento duomenų bazė www.stat.gov.lt

4 lentelėje matomas Savivaldybės gyventojų senėjimas per demografinės senatvės koeficientą t. y. pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus. Vis labiau senstantys gyventojai rodo, jog keičiasi visuomenės sudėtis: mažėja vaikų ir darbingo amžiaus gyventojų, daugėja pensinio amžiaus žmonių. Socialinių paslaugų organizavimas ir teikimas ir toliau išlieka itin svarbus senyvo amžiaus asmenims.

5 lentelė. Iš Savivaldybės emigravusiųjų skaičiaus kaita 2015-2021 m.

	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Emigravusiųjų skaičius	304	416	506	275	207	168	200

Lietuvos statistikos departamento duomenų bazė www.stat.gov.lt

2015-2021 m. laikotarpiu emigracija aktyviausia buvo 2017 m., tačiau tris paskesnius metus mažėjo.

6 lentelė. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2015-2021 m. sausį

	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Savivaldybėje	11,5	10,6	11,0	11,5	12,3	12,1	19,7
Šalyje	9,6	9,4	8,7	9,0	9,2	9,2	16,4

Užimtumo tarnybos statistiniai rodikliai <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/>

6 lentelėje galima pamatyti, kad registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus asmenų santykis Savivaldybėje kasmet svyruoja. 2021 m. pr. šis santykis buvo 3,3 proc. didesnis už bendrą šalies santykį. Be to, šis santykis 2015-2021 m. Savivaldybėje visuomet buvo didesnis už šalies santykį.

Statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Savivaldybėje gyveno 13105 darbingo amžiaus gyventojai (1 lentelė). Šie asmenys atspindi darbo jėgą Savivaldybėje, tačiau dėl įvairių priežasčių dalis darbingo amžiaus gyventojų nėra aktyvūs darbo rinkoje. 2021 m. pr. Savivaldybėje buvo registruoti 2605 bedarbiai (2015 m. pr. – 1755, 2016 m. pr. – 1597, 2017 m. pr. – 1636, 2018 m. pr. – 1654, 2019 m. pr. – 1701, 2020 m. pr. – 1638). Didelį bedarbių skaičių 2021 m. įtakojo pandemija.

GYVENTOJŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ POREIKIUS SĄLYGOJANTYS VEIKSNIAI

Pagrindiniai veiksniai, sąlygojantys gyventojų socialinių paslaugų poreikius:

1. **Socialinių įgūdžių stoka** (dažnai būdingos priklausomybės, nedarbas). Asmenys, negebantys susirasti ar išlaikyti darbą ir taip užtikrinti sau ar savo šeimai pajamų šaltinio, yra daugiamečiai socialinių pašalpų gavėjai (8 lentelė). Šio veiksnio rezultatas – saugiai ir sveikai negebanti funkcionuoti šeima, kurioje kraštutiniais atvejais išlieka rizika tėvams netekti vaikų globos.

1.1. Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos per 2021 m. teiktos 169 šeimomis (338 vaikai). Per 2021 m. atvejo vadyba inicijuota 66 šeimoms (122 vaikai), o užbaigta 64 šeimoms (121 vaikas). Dėl įvairių priežasčių 64 šeimoms (121 vaikas) atvejo vadybos procesas buvo nutrauktas, tokiu atveju dažniausiai nutrauktas ir socialinių paslaugų teikimas. Šeimos, kurioms nutraukta atvejo vadyba geba gyventi savarankiškai ir tinkamai tenkinti vaikų poreikius be socialinių darbuotojų pagalbos.

Apžvelgus 7 lentelėje pateikiamą šeimų, patiriančių socialinę riziką, skaičiaus kaitą 2018-2021 m. išryškėja šeimų skaičiaus didėjimas kurioms yra inicijuojama atvejo vadyba. Socialinę riziką patiriančiose šeimose vyrauja tokios problemos, kaip piktnaudžiavimas alkoholiu, ilgalaikis nedarbas, finansiniai nepritekliai, nestabilūs santykiai šeimose, naudojama fizinė ir psichologinė prievarta tarp partnerių ir prieš vaikus.

7 lentelė. Šeimų, patiriančių socialinę riziką, skaičiaus kaita 2018-2021 m.

Eil. nr.	Rodiklio pavadinimas/metai	Iš viso per 2018 m.	Iš viso per 2019 m.	Iš viso per 2020 m.	Iš viso per 2021 m.
1.	Šeimos, patiriančios socialinę riziką	160	149	141	169
2.	Vaikų skaičius šeimose, patiriančiose socialinę riziką	-	272	284	338
3.	Šeimų, kurioms inicijuota atvejo vadybos paslauga, skaičius	-	42	44	66

8 lentelėje pateikiamas socialinės pašalpos gavėjų skaičius. Šie gavėjai 2021 m. sudarė 9,2 proc. visų Savivaldybės gyventojų. 2018-2021 m. socialinės pašalpos gavėjų skaičius pakankamai stabilus, išskyrus 2020 m. – šiais metais Užimtumo tarnyba mokėjo nedarbo išmokas, todėl šių išmokų gavėjams socialinės pašalpa nebeprisilaikė. 2020 m. socialinės pašalpos gavėjai sudarė 5,3 proc. Savivaldybės gyventojų ir tai yra bene 1,7 karto daugiau palyginus su 2021 m.

8 lentelė. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius Savivaldybėje 2018-2021 m.

Metai	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Socialinė pašalpos gavėjų sk.	2136	2009	1198	2056

1.2. Vaikų globa ir pagalba vaikų globėjams. Vaikai, netekę tėvų globos, auga pas globėjus, budinčius globotojus ar šeimynose, o sudėtingiausiais atvejais – bendruomeniniuose vaikų globos namuose.

2021 m. Savivaldybėje tėvų globos buvo netekę 80 vaikų, tai yra 19 vaikų mažiau nei 2020 metais (99).

Savivaldybėje 2021 m. nuolatinė globa institucijoje buvo nustatyta 1 vaikui, netekusiui tėvų globos ir 1 vaikui VšĮ Biržų rajono socialiniu paslaugų centro Globos centre. Palyginus dvejų metų (2019–2020 m.) laikotarpį, vaikų, kuriems nustatoma laikinoji globa institucijoje, skaičiai rodo, kad vaikai laikinai netekę tėvų globos nebepatenka į institucinę globą (2019 metais – 5 vaikams, 2020 metais – 0). Palyginus dvejų metų (2019–2020 m.) laikotarpį, vaikų, kuriems nustatoma ilgalaikė globa institucijoje, skaičius faktiškai išlieka nepakitęs (2019 metais – 5 vaikai, 2020 metais – 4 vaikai). Nuolatinė globa šeimoje 2021 m. buvo nustatyta 5 vaikams, iš jų – 1 giminaičių šeimoje.

2021 m. iš bendruomeninių vaikų globos namų išėjo 2 vaikai, kurie sulaukė pilnametystės ir išvyko gyventi savarankiškai, taip pat jaunuoliai, sulaukę pilnametystės bendruomeniniuose vaikų globos namuose, pagal poreikį, yra konsultuojami socialinio darbuotojo.

Vaikų gerovės klausimas išlieka labai aktualus, siekiama, kad vaikai augtų saugioje, darnioje, jų poreikius atitinkančioje, šeimai artimoje aplinkoje. Taigi pastebėtina, kad per pastaruosius kelerius metus šeimose globojamų (rūpinamų) vaikų skaičiaus santykis augo ir ženkliai sumažėjo institucinės globos nustatymo atvejų.

Biržų rajono savivaldybėje ilgalaikę socialinę globą teikia 2 šeimynos, kuriose 2021 m. buvo globojami 8 vaikai.

VšĮ Biržų rajono socialiniu paslaugų centro Globos centras teikia pagalbą esamiems ir būsimiems globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, įtėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti. Vedami GIMK mokymai, organizuojami seminarai, šventės, savitarpio paramos grupės, teikiamos konsultacijos.

2021 m. paslaugas teikė 5 budinčios globotojos, kurios globojo 9 vaikus, 8 globėjų, nesusijusių giminystės ryšiais šeimos, globojo 15 vaikų; 33 artimųjų giminaičių šeimų globojo 48 vaikus. 2021 m. Globos centre parengti 3 globėjai, nesusiję giminystės ryšiais, budinčių globotojų neparengta.

Informacija apie Globos centro 2018-2021 m. laikotarpiu teiktas paslaugas:

Eil. Nr.	Globos centro suteiktos paslaugos	2019 m.	2020 m.	2021 m
1.	Mokymų grupių skaičius (dalyvių skaičius):	1 (12)	1 (4)	1 (3)
	Pagrindiniai mokymai			
	Specializuoti mokymai	1 (6)	2 (4)	1 (3)
	Tęstiniai mokymai	-	1 (12)	1 (10)
2.	Parengta išvadų:			
	Norintiems globoti (rūpintis)	3	2	3
	Artimiesiems giminaičiams (broliais, seserys, seneliai)	5	3	-
	Budintiems globotojams	3	2	-
	Fiziniam asmeniui, norintiems priimti vaiką laikinai svečiuotis	-	-	1
	Įvaikintojams	-	-	1
3.	Suteikta konsultavimo paslaugų GIMK	55	65	90
4.	Suteikta informavimo paslaugų GIMK	50	51	41
5.	Suteikta globos koordinatoriaus paslaugų	581	1228	1861
6.	Susitikimų organizavimas su biologine šeima (kartai)	69	21	86
7.	Seminarai	1	8	6
8.	Savitarpio paramos grupės	1	6	8
9.	Susitikimai su bendruomenėmis	2	1	4
10.	Švietėjiška veikla įstaigose	3	3	5

11.	Psichosocialinė pagalba (gavėjai/konsultacijos):			
	Psichologo konsultacijos	49	260	419
	Mediacija	11	1	2
12.	Laikino atokvėpio paslauga	1	4	5

2. **Negalia.** Negalia – dar vienas socialines paslaugas įtakojančių veiksnių, ypač stiprus kiekvienai amžiaus grupei. Negalia iš esmės keičia žmogaus gyvenimą ir didele dalimi yra iššūkis šeimoje, ugdymo ir švietimo sistemoje, socialiniame gyvenime, darbo rinkoje ar sulaukus pensinio amžiaus. Tai daugialypis veiksnys, įtakojantis poreikį socialinėms paslaugoms. Čia aktualios laikino atokvėpio paslaugos, pagalba į namus, dienos socialinė globa namuose ar institucijoje, trumpalaikė socialinė globa, sudėtingiausiais atvejais – ilgalaikė socialinė globa. Taip pat reikalingas aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis, būsto pritaikymas neįgaliesiems. Vienas iš socialinių paslaugų tikslų – asmens (šeimos) socialinių ryšių su visuomene palaikymas, socialinės atskirties įveikimas nepaisant turimos negalios. Įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos tikslus, siekiama suteikti reikalingas socialines paslaugas neįgaliesiems ir jų šeimoms, užtikrinti lygias galimybes jiems dalyvauti visose gyvenimo srityse. Savivaldybėje neįgaliųjų skaičius kasmet nežymiai kinta, neįgalių asmenų procentas nuo bendro gyventojų skaičiaus Savivaldybėje 2018 m. – 9,69 proc., 2019 m. – 10,00 proc., 2020 m. – 9,96 proc., 2021 m. – 9,87 proc. – galima sakyti, kad neįgaliųjų skaičius daugiau ar mažiau visuomet sudaro 10 proc. Savivaldybės gyventojų skaičiaus.

53 suaugusių asmenų su negalia 2021 m. gavo ilgalaikę socialinę globą institucijoje (globos namų paslaugos). Paslaugas, teikiamas namuose (pagalbą į namus, dienos socialinę globą namuose) gavo 18 asmenų su negalia. Dienos socialinės globos paslaugas institucijoje gavo 26 asmenys su negalia. Apgyvandinimas savarankiško gyvenimo namuose teiktas 7 suaugusiems asmenims su negalia. Laikinas atokvėpis suteiktas 1 suaugusiam asmeniui su negalia.

3. **Senatvė.** Visuomenės senėjimas toliau įtakoja tokią socialinių paslaugų senyvo amžiaus asmenims paklausą kaip socialinės paslaugos namuose, stacionari socialinė globa. Stebima vis retesnė suaugusių vaikų pagalba pensinio amžiaus tėvų priežiūros procese. Viena vertus dėl darbo išpareigojimų jie to padaryti negali, kita vertus tvirtų ryšių, paremtų abipuse pagarba tarp suaugusių vaikų ir senyvo amžiaus tėvų, mažėjimas lemia menkos pagalbos teikimą arba šios pagalbos iš viso nėra. Senyvo amžiaus asmenys neretai gyvena vieni, netekę sutuoktinių. Senyvame amžiuje būdingos ligos, oraus pragyvenimo neužtikrinančios pensijos, vienišumas – visa tai lemia tai, kad senjorai yra bene didžiausia socialinių paslaugų gavėjų grupė. Pensinio amžiaus gyventojų skaičius nuo bendro gyventojų skaičiaus Savivaldybėje: 2018 m. – 28 proc., 2019 m. – 28,2 proc., 2020 m. – 28,2 proc., 2021 m. – 28 proc. (2 lentelė).

119 senyvo amžiaus asmenų 2021 m. gavo ilgalaikę socialinę globą institucijoje (globos namų paslaugos). Paslaugas, teikiamas namuose (pagalbą į namus, dienos socialinę globą namuose) gavo 241 senyvo amžiaus asmuo. Asmeninę pagalbą 2021 m. gavo 3 senyvo amžiaus asmenys. Apgyvandinimas savarankiško gyvenimo namuose teiktas 10 senyvo amžiaus asmenų. Laikinas atokvėpis (socialinė globa) suteiktas 1 senyvo amžiaus asmeniui.

ANTRASIS SKIRSNIS

ESAMOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ INFRASTRUKTŪROS SAVIVALDYBĖJE ANALIZĖ

9 lentelėje pateikiama Socialinių paslaugų infrastruktūra Savivaldybėje nurodant vietų (gavėjų) skaičių socialinių paslaugų įstaigose.

9 lentelė. Socialinių paslaugų infrastruktūra

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes ²	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas ³	Vietų (gavėjų ⁴ iš viso 2021 m.)	
				iš viso	iš jų finansuojamų sav. biudž. lėšomis (SB), valst. biudž. spec. tiksl. dotac.(VBSTD), valst. biudž. (VB)
1.	Socialinės globos namai	Biržų rajono Legailių globos namai	Biržų rajono savivaldybė	50 (55 ir 1 be Sav. siuntimo)	42 SB 13 VBSTD
		VšĮ Biržų parapijos šv. Vincento Pauliečio globos namai	Biržų šv. Jono Krikštytojo parapija	27 (32 ir 7 be Sav. siuntimo)	20 SB 12 VBSTD
		VšĮ Onos Milienės senelių globos namai	Nemunėlio Radviliškio Katalikų šv.č. Marijos ir Evangelikų reformatų parapijos	24 (29 ir 2 be Sav. siuntimo)	25 SB 4 VBSTD
		VšĮ „Vaiko užuovėja“ bendruomeniniai vaikų globos namai	Biržų rajono savivaldybė	8 (12)	12 SB
2.	Šeimynos	Šigitos Švambarienės šeimyna	Biržų rajono savivaldybė	4 (4)	4 SB ir VB
		Šeimyna „Po angelo sparnu“	Biržų rajono savivaldybė	4 (5)	4 SB ir VB
4.	Savarankiško gyvenimo namai	Viešosios įstaigos Biržų rajono socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai	Biržų rajono savivaldybė	20 (17)	17 SB
5.	Socialinės priežiūros centrai – vaikų dienos centrai	Labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ Biržų vaikų ir paauglių dienos centras	Labdaros ir paramos fondas	40 (45)	40* SB ir VB
		Labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ VDC su AJE**	Labdaros ir paramos fondas	32 (45 vaikų įskaitant ir paauglius)	32* SB ir VB
		VšĮ „Pagalbos centras“ Biržų vaikų dienos centras	VšĮ „Pagalbos centras“	25 vietos (25 vaikai)	25* SB ir VB
		VšĮ „Pagalbos centras“ Papilio vaikų ir jaunimo dienos centras	VšĮ „Pagalbos centras“	25 vietos (25 vaikai)	25* SB ir VB

² Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge numatytus socialinių paslaugų įstaigų tipus.

³ Apskritis, savivaldybės, nevyriausybinų organizacijų, privačios ir kt.

⁴ Maksimalus lankytojų skaičius per dieną.

	VšĮ „Pagalbos centras“ Pačeriaukštės seniūnijos vaikų dienos centras	VšĮ „Pagalbos centras“	25 vietos (25 vaikai)	25* SB ir VB
	VšĮ „Vaiko užuovėja“ vaikų dienos centras	Biržų rajono savivaldybė	30 vietų (30 vaikų)	30* SB ir VB
	Labdaros ir paramos fondo „Spindulys“ vaikų dienos centras	Labdaros ir paramos fondas	25 vietos (25 vaikai)	25* SB ir VB
6. Kitos socialinių paslaugų įstaigos (pagalbos į namus tarnyba, socialinių paslaugų centras ir kt.)	VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras	Biržų rajono savivaldybė	302 gavėjai <i>(be bendrųjų soc. paslaugų gavėjų)</i>	242 SB 60 VB
	Viešosios įstaigos Biržų rajono socialinių paslaugų centro Globos centras (toliau – Globos centras)	Biržų rajono savivaldybė	221 gavėjai: soc. įgūdžių – 169 šeimos, budinčių globotojų sk. – 4, pagalba globėjams gauta 48.	46 SB 169 VBSTD
	Biržų rajono Legailių globos namų Krizių centras	Biržų rajono savivaldybė	4 (0)	4 SB
	Biržų bendruomeniniai šeimos namai	Biržų rajono savivaldybė (ES fondai)	1470 gavėjų nuo projekto pradžios (2018 m. liepos mėn.)	ES lėšos

* Finansavimas skiriamas už kiekvieną vaiką, kuris yra nuolatinis (ne mažiau kaip 3 dienos per savaitę ir ne trumpiau nei 4 valandos per dieną) VDC paslaugų gavėjas.

** Vaikų dienos centras su atvira jaunimo erdve

TREČIASIS SKIRSNIS

SOCIALINIŲ PASLAUGŲ INFRASTRUKTŪROS IŠSIDĖSTYMAS IR SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO PAKANKAMUMO LYGIS

10 lentelėje pateikiamos socialines paslaugas teikiančios įstaigos, Savivaldybės seniūnijos bei neįgaliųjų socialinę reabilitaciją vykdančios nevyriausybinės organizacijos.

10 lentelė. Socialines paslaugas teikiančios įstaigos, seniūnijos, nevyriausybinės organizacijos, vykdančios neįgaliųjų socialinę reabilitaciją

Seniūnija	Eil. nr.	Socialinės paskirties įstaigos, seniūnijos
1. Biržų miesto	1.	Viešoji įstaiga Biržų rajono socialinių paslaugų centras (toliau – Paslaugų centras)
	2.	Labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ Biržų vaikų ir paauglių dienos centras*

	3.	Labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ VDC su AJE*
	4.	VšĮ Biržų parapijos Šv. Vincento Pauliečio globos namai*
	5.	Sigitos ir Klaus Weinzierl šeimyna
	6.	Viešosios įstaigos Biržų rajono socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai
	7.	VšĮ „Pagalbos centras“ (VšĮ „Pagalbos centro“ Biržų vaikų dienos centras)*
	8.	Viešosios įstaigos Biržų rajono socialinių paslaugų centro Globos centras
	9.	Biržų bendruomeniniai šeimos namai
	10.	Biržų miesto seniūnija
	11.	Biržų rajono neįgaliųjų draugija* (2022 m. neįgaliųjų socialinė reabilitacija)
	12.	Lietuvos aklyjų ir silpnaregių sąjungos (LASS) Biržų filialas* (2022 m. neįgaliųjų socialinė reabilitacija)
	13.	Biržų „Artrito“ klubas* (2022 m. neįgaliųjų socialinė reabilitacija)
2. Vabalninko	14.	Vabalninko seniūnija
3. Pačeriaukštės	15.	VšĮ „Pagalbos centro“ Pačeriaukštės seniūnijos pagalbos šeimai centras (kartu su Pačeriaukštės seniūnijos vaikų dienos centru)*
	16.	Biržų rajono Legailių globos namai
	17.	Biržų rajono savivaldybės Legailių globos namų Krizių centras
	18.	Pačeriaukštės seniūnija
4. Papilio	19.	VšĮ „Pagalbos centro“ Papilio seniūnijos vaikų ir jaunimo dienos centras*
	20.	Šeimyna „Po angelo sparnu“
	21.	Papilio seniūnija
5. Parovėjos	22.	VšĮ „Vaiko užovėja“ bendruomeniniai vaikų globos namai
	23.	VšĮ „Vaiko užovėja“ vaikų dienos centras
	24.	Parovėjos seniūnija
6. Nemunėlio Radviliškio	25.	VšĮ Onos Milienės senelių globos namai*
	26.	Nemunėlio Radviliškio seniūnija
7. Širvėnos	27.	Širvėnos seniūnija
8. Pabiržės	28.	Labdaros ir paramos fondo „Spindulys“ vaikų dienos centras*
	29.	Pabiržės seniūnija

* – nevyriausybės organizacijos

Vadovaudamasis Socialinių paslaugų įstatymu, socialines paslaugas Savivaldybėje planuoja ir organizuoja Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius. Socialinių paslaugų teikėjai – Savivaldybės pavaldumo socialinių paslaugų įstaigos, nevyriausybės organizacijos, viešosios įstaigos, šeimos, parapijos.

Pagal Socialinių paslaugų katalogą Savivaldybėje teikiamos arba organizuojamos:

- **Bendrosios socialinės paslaugos:**

Savivaldybės seniūnijų socialinio darbo organizatoriai (13) informuoja, konsultuoja, tarpininkauja ir atstovauja, vykdo maitinimo paslaugos organizavimą (aprūpinimas maisto paketais bendradarbiaujant su Labdaros ir paramos fondu „Maisto bankas“), priima prašymus dėl socialinių paslaugų, socialinių pašalpų, atlieka socialinių paslaugų poreikio vertinimus ir kt.

Paslaugų centras teikia specialiojo transporto paslaugą, asmeninės higienos ir priežiūros

paslaugas, pagal poreikį vykdo sociokultūrinių paslaugų organizavimą. 2021 m. transporto paslaugomis pasinaudojo 214 asmenų, asmeninės higienos ir priežiūros paslauga – 470 asmenų. Sociokultūrinių paslaugų nebuvo dėl pandemijos. Paslaugų centras taip pat vykdo neįgaliųjų aprūpinimą techninėmis pagalbos priemonėmis.

Nevyriausybinių organizacijų taip pat teikia dalį bazinių bendrųjų paslaugų: informuoja, konsultuoja, tarpininkauja ir atstovauja, vykdo maitinimo organizavimą savo paslaugų gavėjams, teikia sociokultūrinę paslaugą, pagal galimybes aprūpina būtiniaisiais drabužiais ir avalyne ir pan.

Visos socialinių paslaugų įstaigos daugiau ar mažiau teikia ar organizuoja bendrąsias socialines paslaugas.

- **Socialinės priežiūros paslaugos:**

Paslaugų centras teikia pagalbos į namus paslaugas senyvo amžiaus asmenims bei suaugusiems asmenims su negalia. Per 2021 m. šių paslaugų suteikta 206 asmenims. Įstaiga teikia projektinę asmeninio asistento paslaugą, taip pat asmeninę pagalbą neįgaliesiems iš valstybės biudžeto lėšų. Per 2021 m. projektinė asmeninio asistento paslauga suteikta 9 asmenims, asmeninė pagalba – 3 asmenims.

Globos centras taiko atvejo vadybą, įstaigai pavaldūs socialiniai darbuotojai teikia socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugas šeimoms, patiriančioms socialinę riziką. Savivaldybėje 2022 m. sausio 1 d. buvo 125 šeimos, auginančios nepilnamečius vaikus, kurioms teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos. GC dirba su šeimomis 12 socialinių darbuotojų ir 4 atvejo vadybininkai. Vienam socialiniam darbuotojui vidutiniškai tenka apie 10 šeimų ir 21 jose augantis vaikas. Atvejo vadybininkai ir socialiniai darbuotojai moko tėvystės, socialinių, buitinių įgūdžių, organizuojami užsiėmimai grupėse, teikiamos individualios psichologo konsultacijos. Susidarius krizinei situacijai šeimoje teikiama intensyvi krizių įveikimo pagalba, psichosocialinė pagalba, kitos paslaugos. Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėvams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti 2021 m. suteikta 48 asmenims.

VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai teikia apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugas senyvo amžiaus asmenims bei suaugusiems asmenims su negalia. 2021 m. paslauga suteikta iš viso 17 asmenų.

Biržų rajono savivaldybės Legailių globos namų krizių centras teikia laikino apnakvindinimo ir intensyvią krizių įveikimo pagalbą asmenims, esantiems krizinėje situacijoje. 2021 m. paslaugos gavėjų nebuvo.

Biržų bendruomeniniai šeimos namai teikia kompleksines paslaugas šeimoms. Organizuojamos psichologo konsultacijos, mediacijos paslaugos, pozityvios tėvystės mokymai, šeimų erdvės paslauga, vaikų priežiūros paslauga. Nuo projekto teikimo pradžios (2018 m. liepos mėn.) paslaugos suteiktos 1470 Savivaldybės gyventojų.

VšĮ „Vaiko užuovėja“ vaikų dienos centras bei 7 vaikų dienos centrai (žiūrėti 10 lentelė eil. Nr. 2, 3, 7, 15, 19, 23, 28) teikia vaikų dienos socialinę priežiūrą, dirba su šių vaikų šeimomis. Paslaugą gauna virš 200 vaikų.

- **Socialinės globos paslaugos:**

Paslaugų centras teikia dienos socialinę globą asmens namuose (su integralia pagalba) senyvo amžiaus asmenims bei suaugusiems asmenims su negalia. 2021 m. šių paslaugų gavėjų skaičius – 53 asmenys. Taip pat teikiama dienos socialinė globa institucijoje suaugusiems asmenims su negalia. Šią paslaugą 2021 m. gavo iš viso 26 asmenys.

Socialinės globos paslaugas be tėvų globos likusiems vaikams teikia „Po angelo sparnu“ ir Sigitos ir Klaus Weinzierl šeimynos (abiejose šeimynose 2021 m. pradžioje – po 4 globojamus vaikus, 2021 m. pab. – „Po angelo sparnu“ buvo globojami 3 vaikai, o Sigitos ir Klaus Weinzierl šeimynoje buvo globojami 3 vaikai).

VšĮ „Vaiko užuovėja“ bendruomeniniai vaikų globos namai teikia ilgalaikes socialinės globos paslaugas likusiems be tėvų globos vaikams, iki tol, kol jiems sukaks 18 m. 2021 m. bendruomeniniuose vaikų globos namuose gyveno iš viso 12 vaikų.

VšĮ Biržų parapijos Šv. Vincento Pauliečio globos namai teikia ilgalaikę bei trumpalaikę socialinę globą senyvo amžiaus asmenims, kuriems nereikalingi specialieji globos namai. 2021 m. iš

viso buvo 40 gavėjų.

VšĮ Onos Milienės senelių globos namai teikia ilgalaikę arba trumpalaikę socialinę globą senyvo amžiaus asmenims bei suaugusiems asmenims su negalia, kuriems nereikalingi specialieji globos namai. 2021 m. iš viso buvo 31 gavėjas. Laikinas atokvėpis šioje institucijoje teikiamas esant laisvoms vietoms. 2021 m. šios paslaugos gavėjų nebuvo.

Biržų rajono Legailių globos namai teikia ilgalaikę arba trumpalaikę socialinę globą senyvo amžiaus asmenims, kuriems nereikalingi specialieji globos namai. 2021 m. iš viso buvo 56 gavėjai. Laikinas atokvėpis šioje institucijoje teikiamas esant laisvoms vietoms. 2021 m. šios paslaugos gavėjų nebuvo.

Savivaldybėje specialiųjų globos namų nėra. Poreikiui dėl ilgalaikės, trumpalaikės socialinės globos kreipiamasi į Neįgalųjų reikalų departamentą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos prašant siuntimo į valstybinius specialiuosius globos namus asmenims, turintiems psichinę, proto ar kompleksinę negalią.

KETVIRTASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBĖS GALIMYBIŲ TEIKTI SOCIALINES PASLAUGAS IR SOCIALINIŲ PASLAUGŲ POREIKIO ĮVERTINIMAS

Savivaldybė teikia prioritetą nestacionarioms paslaugoms, tam pasitelkiamos socialinės priežiūros, dienos socialinės globos paslaugos, asmeninio asistento (asmeninė pagalba) paslaugos. Įvertinus individualius asmens poreikius ir identifikavus, kad minėtų paslaugų nepakanka – skiriama stacionari socialinė globa institucijoje.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. A1-23 „Dėl socialinių paslaugų išvystymo normatyvų patvirtinimo“ 11 lentelėje pateikiami duomenys apie Biržų rajone teikiamas socialinių paslaugų rūšis pagal gavėjų grupes naudojant 2021 m. duomenis.

11 lentelė. Soc. paslaugų išvystymo normatyvai ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

Eil. Nr.	Socialinės paslaugos pagal gavėjų grupes	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis		Gavėjų sk., tenkantis 1000 tos grupės asmenų sk. Savivaldybėje	finansuoja savivaldybė (įskait. tikslinę dotaciją)	Soc. paslaugų išvystymo normatyvai (minimalus - siektinas) **
		Įvertintas	iš jų nepatenkintas 2021 m.			
1	2	3	4	5	6	7
1.	Socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmenims (jų šeimoms):					
1.1.	Pagalba į namus	197	1	34,1	visus	25-35
1.2.	Laikinas atokvėpis (soc. priežiūra asmens namuose)	0	0	0	0	1-2
1.3.	Dienos socialinė globa namuose	8	0	7,8	visus	6-12
1.4.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	10	0	1,7	visus	1-2
1.5.	Trumpalaikė socialinė globa (asmens namuose arba įstaigoje)	4	0	0,7	visus	1-2

1.6.	Laikinas atokvėpis (trumpalaikė ar (ir) dienos soc. globa)	1	0	0,2	visus	2-6
1.7.	Ilgalaikė socialinė globa institucijoje	120	1	20,7	visus	12,5-15
2.	Socialinės paslaugos darbingo amžiaus asmenims su negalia (jų šeimoms):					
2.1.	Pagalba į namus	10	0	6,9	visus	10-20
2.2.	Laikinas atokvėpis (soc. priežiūra asmens namuose)	0	0	0	0	1-2
2.3.	Dienos socialinė globa namuose	8	0	5,6	visus	6-9
2.4.	Dienos socialinė globa įstaigoje	26	0	18,1	visus	13-18
2.5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	7	0	4,9	visus	3-9
2.6.	Trumpalaikė socialinė globa	5	0	3,5	visus	3-5
2.7.	Laikinas atokvėpis (trumpalaikė ar (ir) dienos soc. globa)	1	0	0,7	visus	10-25
2.8.	Ilgalaikė socialinė globa institucijoje	53	0	36,8	visus	30-16
3.	Socialinės paslaugos vaikams (jų šeimoms)					
3.1.	Soc. įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas namuose (gavėjai vaikai – kurių, šeimoms teikiama soc. priežiūra)	338	0	98,3	visus (tik tikslinė dotacija)	50-56
3.2.	Vaikų dienos socialinė priežiūra	199	0	57,9	visus	23-26
3.3.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba	0	0	0	0	3-5
4.	Socialinės paslaugos vaikams su negalia (jų šeimoms)					
4.1.	Laikinas atokvėpis (soc. priežiūra asmens namuose)	0	0	0	0	30-100
4.2.	Dienos socialinė globa asmens namuose	0	0	0	0	10-13
4.3.	Dienos socialinė globa ar socialinė priežiūra įstaigoje	0	0	0	0	170-250
4.4.	Laikinas atokvėpis (trumpalaikė ar (ir) dienos soc. globa)	0	0	0	0	50-140

4.5.	Ilgalaikė/trumpalaikė socialinė globa	1	0	9,1	visus	5-4
5.	Socialinės paslaugos likusiems be tėvų globos vaikams (jų šeimoms)					
5.1.	Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti (gavėjai – vaikai, kurių globėjai (rūpintojai), budintys globotojai, tėviai ir šeimynų dalyviai gauna pagalbą)	48	0	600	visus	500-700
5.2.	Ilgalaikė/trumpalaikė socialinė globa:					
5.2.1.	šeimynose	8	0	100	visus	60-65
5.2.2.	bendruomeniniuose vaikų globos namuose	12	0	150	visus	120-130
6.	Socialinės paslaugos socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims (jų šeimoms)					
6.1.	Psichosocialinė pagalba (socialinių paslaugų įstaigose ar asmens namuose)	40	0	2,1	visus	5-10
6.2.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba (krizių centre, kitose socialinių paslaugų įstaigose) be apgyvendinimo	3	0	0,2	visus	1,5-2,5

**Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 tos grupės asmenų skaičiui (LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. sausio 20 d. įsakymo Nr. A1-23 „Dėl socialinių paslaugų išvystymo normatyvų patvirtinimo“ naujausia redakcija).

Toliau teikiamas socialinių paslaugų išvystymo normatyvų (minimalių ir siektinų) palyginimas su Savivaldybės normatyvais pagal gavėjų grupes (11 lentelė).

Gana gerai išvystytos pagalbos į namus, dienos socialinės globos namuose, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose senyvo amžiaus asmenims paslaugos – Savivaldybėje beveik siekia siektiną normą arba yra tarp siektinos ir minimalios. Trumpalaikė socialinė globa bei laikinas atokvėpis per socialinę globą senyvo amžiaus asmenims nesiekia minimalios išvystytos normos. Laikino atokvėpio per socialinę priežiūrą senyvo amžiaus gavėjų Savivaldybėje 2021 m. nebuvo. Ilgalaikė socialinė globa senyvo amžiaus asmenims Savivaldybėje viršija siektiną normą.

Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose, trumpalaikė socialinė globa darbingo amžiaus asmenims su negalia yra tarp minimalios ir siektinos normos, o tai reiškia, kad šios paslaugos minėtai gavėjų grupei yra gerai išvystytos ir socialinių paslaugų poreikis yra gerai tenkinamas. Pagalba į namus, dienos socialinė globa namuose, laikinas atokvėpis per socialinę globą darbingo amžiaus asmenims su negalia nesiekia minimalios išvystymo normos. Dienos socialinė globa įstaigoje darbingo amžiaus asmenims su negalia viršija siektiną normą, o tai reiškia, kad paslauga Savivaldybėje yra labai gerai išvystyta. Laikino atokvėpio per socialinę priežiūrą darbingo amžiaus asmenims su negalia gavėjų Savivaldybėje 2021 m. nebuvo. Ilgalaikė socialinė globa institucijoje darbingo amžiaus asmenims su negalia žvelgiant į minimalaus ir siektino normatyvo intervalą,

pastebėtina, Savivaldybėje yra per intensyvi ir turėtų būti mažinama kuriant ir plėtojant paslaugas bendruomenėje.

Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas namuose vaikams, kurių šeimai teikiama socialinė priežiūra, bei vaikų dienos socialinė priežiūra Savivaldybėje yra labai gerai išvystyti – beveik du kartus viršija siektiną normą. Intensyvios krizių įveikimo pagalbos vaikams 2021 m. gavėjų nebuvo.

Savivaldybėje socialinės paslaugos vaikams su negalia mažai išvystytos arba jų nėra. Ilgalaike socialinė globa vaikams su negalia Savivaldybės norma neįeina į minimalios ir siektinos normos intervalą. Savivaldybėje reikėtų vystyti paslaugas vaikams su negalia bendruomenėje.

Apibendrinus rezultatus galima teigti, kad Savivaldybėje reikėtų stiprinti laikiną atokvėpį tiek per socialinę priežiūrą, tiek per socialinę globą šioms gavėjų grupėms – vaikams su negalia, darbingo amžiaus asmenims su negalia bei senyvo amžiaus asmenims. Taip pat reikėtų vystyti darbingo amžiaus asmenų su negalia paslaugas bendruomenėje, kad būtų išvengiama ilgalaikė stacionari socialinė globa. Galima pasidžiaugti, kad Savivaldybėje yra savarankiško gyvenimo namai, kurie užpildo poreikį senyvo amžiaus asmenims bei suaugusiems asmenims su negalia. Be to, Savivaldybėje yra pakankamai globos namų senyvo amžiaus asmenims ir poreikis gerai patenkinamas, normatyvas pasiektas ir viršytas. Pagalbos į namus paslaugos senyvo amžiaus asmenims į namus gerai išvystytos, na o šių paslaugų gavėjų darbingo amžiaus asmenų su negalia yra žymiai mažiau.

12 lentelėje vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 618 „Dėl bazinio paslaugų šeimai paketo patvirtinimo“ patvirtintame priede pateikiama informacija apie bazinio paslaugų šeimai paketo nustatytų paslaugų teikimo normas. Jos palyginamos su Savivaldybės normomis.

12 lentelė. Baziniame paslaugų šeimai pakete nustatytų paslaugų teikimo ir Savivaldybės normos

Eil. Nr.	Paslaugos pavadinimas	Paslaugos teikimo kriterijai	Apibūdinimas
1.	Atvirasis darbas su jaunimu		
1.1.		Laikas	Paslauga pradeda teikti ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo jauno žmogaus kreipimosi į savivaldybę ar į paslaugos teikėją dienos.
1.2.		Teikimo būdai	Atsižvelgiant į jaunimo poreikius, paslaugos gali būti teikiamos tiek individualiai, tiek grupėje. Teikiant paslaugas grupėje, 1 jaunimo darbuotojas turėtų dirbti su ne didesne kaip 15 jaunų žmonių grupe.
1.3.		Teikėjai	Atvirieji jaunimo centrai ir atvirosios jaunimo erdvės.
1.4.		Išvystymo norma	Paslauga teikiama kiekvienam besikreipiančiam jaunam žmogui. Rekomenduotina minimali norma: 10 000 jaunų žmonių tenka 1 jaunimo darbuotojas. Savivaldybėse, turinčiose mažiau nei 10 000 gyventojų, rekomenduojama užtikrinti, kad būtų bent 1 jaunimo darbuotojas.
			Biržų rajono savivaldybės norma: 2 etatai jaunimo darbuotojų, dirbančių Atviraime jaunimo centre. Išankstiniais Lietuvos statistikos departamento 2022 m. duomenimis 14-29 m. amžiaus jaunų žmonių skaičius Biržų rajono savivaldybėje – 3 958. Biržų rajono savivaldybės norma 2 kartus didesnė už rekomenduojamą minimalią normą.
1.5.		Rezultata s	Sukurtos sąlygos jaunimui dalyvauti atviro jaunimo centro ir atviros jaunimo erdvės veikloje. Užtikrinta, kad atvirose

			jaunimo centruose ir atvirose jaunimo erdvėse organizuojama veikla atitiktų jaunimo poreikius ir padėtų ugdyti asmenines ir socialines jo kompetencijas. Sukurtos jaunimo motyvavimo dalyvauti jo interesus atitinkančioje veikloje sąlygos.
2.	Ikimokyklinis ugdymas		
2.1.		Laikas	Paslaugos teikimo laiką, atsižvelgiant į tėvų (globėjų / rūpintojų) prašyme nurodytą datą, nustato švietimo įstaigos, vykdančios ikimokyklinio ugdymo programas (toliau – švietimo įstaiga), ar grupės savininkas. Jei dėl objektyvių priežasčių ikimokyklinio ugdymo per vaiko tėvų (globėjų / rūpintojų) prašyme nurodytą terminą negalima suteikti, ikimokyklinis ugdymas pradedamas teikti artimiausiu metu, išnykus ar pašalinus priežastis, bet ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo objektyvių priežasčių išnykimo ar pašalinimo.
2.2.		Teikimo būdai	Paslauga teikiama grupėse, kurių dydis nustatomas vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų Vykdyto bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-313 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdyto bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“.
2.3.		Teikėjai	Švietimo įstaigos, laisvasis mokytojas ar kitas švietimo paslaugos teikėjas.
2.4.		Išvystymo norma	Paslauga teikiama kiekvienam vaikui nuo gimimo iki 6 metų (kol bus pradėtas teikti priešmokyklinis ugdymas), jei tėvai (globėjai / rūpintojai) yra pateikę prašymą priimti vaiką į švietimo įstaigų ikimokyklinio ir jungtines priešmokyklinio ugdymo grupes.
			Biržų rajono savivaldybėje ikimokyklinis ugdymas teikiamas kiekvienam vaikui nuo gimimo iki 6 metų, kai yra pateiktas prašymas. Biržų rajono savivaldybėje išvystymo norma išpildyta.
2.5.		Rezultatai	Padėta vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, taip pat ir etninės, socialinius, pažintinius poreikius.
3.	Informavimas		
3.1.		Laikas	Informavimo paslauga suteikiama asmens kreipimosi į savivaldybę ar į paslaugos teikėją dieną.
3.2.		Teikimo būdai	Informavimo paslaugos asmenims teikiamos individualiai.
3.3.		Teikėjai	Socialinių paslaugų įstaigos (tarp jų nevyriausybinės organizacijos), sveikatos priežiūros įstaigos, švietimo įstaigos, daugiafunkciai centrai, bendruomeniniai šeimos namai.

3.4.		Išvystymo norma	Paslauga teikiama kiekvienam besikreipiančiam asmeniui. Rekomenduotina minimali norma: 10 000 gyventojų – 1 darbuotojas, teikiantis informavimo paslaugą socialinių paslaugų įstaigoje / sveikatos priežiūros įstaigoje / švietimo įstaigoje / universaliame daugiavilkiame centre / bendruomeniniuose šeimos namuose. Savivaldybėse, turinčiose mažiau nei 10 000 gyventojų, rekomenduojama užtikrinti, kad būtų bent 1 darbuotojas, teikiantis informavimo paslaugą.
			Biržų rajono savivaldybėje informavimo paslaugos teikiamos socialinių paslaugų įstaigose (socialinių paslaugų centre, bendruomeniniuose šeimos namuose), sveikatos priežiūros įstaigose (visuomenės sveikatos biure, poliklinikoje), švietimo įstaigose ir daugiavilkiniuose centruose. Išankstiniais Lietuvos statistikos departamento 2022 m. duomenimis gyventojų skaičius Biržų rajono savivaldybėje – 22 784.
3.5.		Rezultata s	Asmeniui ir (ar) šeimai suteikta reikalinga informacija apie jam ir (ar) šeimai priklausančią socialinę, sveikatos, švietimo ar kitą pagalbą.
4.	Konsultavimas		
4.1.		Laikas	Konsultavimo paslauga suteikiama ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo asmens kreipimosi į savivaldybę ar į paslaugos teikėją dienos.
4.2.		Teikėjai	Socialinių paslaugų įstaigos (tarp jų nevyriausybinės organizacijos), sveikatos priežiūros įstaigos, švietimo įstaigos, universalūs daugiavilkiiai centrai, bendruomeniniai šeimos namai.
4.3.		Teikimo būdai	Atsižvelgiant į asmens poreikius ir nuo jo priklausančią konsultacijos specifiškumą, paslauga gali būti teikiama tiek individualiai, tiek grupėje. Jei paslauga teikiama grupėje, 1 darbuotojas, teikiantis konsultavimo paslaugą, vienu metu turėtų dirbti su ne didesne kaip 15 asmenų grupe.
4.4.		Išvystymo norma	Paslauga teikiama kiekvienam besikreipiančiam asmeniui. Rekomenduotina minimali norma: 10 000 gyventojų – 1 darbuotojas, teikiantis konsultavimo paslaugą socialinių paslaugų įstaigoje / sveikatos priežiūros įstaigoje / švietimo įstaigoje / daugiavilkiame centre / bendruomeniniuose šeimos namuose. Savivaldybėse, turinčiose mažiau nei 10 000 gyventojų, rekomenduojama užtikrinti, kad būtų bent 1 darbuotojas, teikiantis konsultavimo paslaugą.
			Biržų rajono savivaldybėje konsultavimo paslaugos teikiamos socialinių paslaugų įstaigose (socialinių paslaugų centre), sveikatos priežiūros įstaigose (poliklinikoje), švietimo įstaigose ir daugiavilkiniuose centruose, švietimo pagalbos tarnyboje. Išankstiniais Lietuvos statistikos departamento 2022 m. duomenimis gyventojų skaičius Biržų rajono savivaldybėje – 22 784.
4.5.		Rezultata s	Asmeniui suteikta kompetentingų specialistų konsultacija, padedanti jam ir (ar) šeimai surasti veiksmingus problemas sprendimo būdus.
5.	Kultūrinių ir informacinių kompetencijų bei skaitymo raštingumo ugdymas		

5.1.		Laikas	Paslauga pradeda teikti ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo asmens kreipimosi į paslaugos teikėją dienos.
5.2.		Teikimo būdai	Atsižvelgiant į paslaugos gavėjo amžių, asmens kultūrinių ir informacinių kompetencijų bei skaitymo raštingumo lygį, teikiamos paslaugos sudėtingumą, paslauga gali būti teikiama tiek individualiai, tiek ir grupėje. Teikiant paslaugas grupėje, 1 darbuotojas, teikiantis kultūrinių ir informacinių kompetencijų bei skaitymo raštingumo ugdymo paslaugą, turėtų dirbti su ne didesne kaip 15 asmenų grupe.
5.3.		Teikėjai	Savivaldybių viešosios bibliotekos ir savivaldybių viešųjų bibliotekų filialai ir struktūriniai teritoriniai padaliniai (toliau kartu – teritoriniai padaliniai).
5.4.		Išvystymo norma	Paslauga teikiama kiekvienam besikreipiančiam asmeniui. Rekomenduotina minimali norma: 10 000 gyventojų – 1 darbuotojas, teikiantis kultūrinių ir informacinių kompetencijų bei skaitymo raštingumo ugdymo paslaugą. Savivaldybėse, turinčiose mažiau nei 10 000 gyventojų, rekomenduojama užtikrinti, kad būtų bent 1 darbuotojas, teikiantis kultūrinių ir informacinių kompetencijų bei skaitymo raštingumo ugdymo paslaugą. Savivaldybių viešosios bibliotekos teritoriniuose padaliniuose rekomenduojama norma 800 gyventojų – 1 darbuotojas, teikiantis kultūrinių ir informacinių kompetencijų bei skaitymo raštingumo ugdymo paslaugą.
			Biržų rajono savivaldybėje kultūrinių ir informacinių kompetencijų bei skaitymo raštingumo paslaugas teikia Jurgio Bielinio viešoji biblioteka. Paslaugas teikia 3 konsultantai-lektoriai ir 12 konsultuojančių bibliotekos darbuotojų. Išankstiniais Lietuvos statistikos departamento 2022 m. duomenimis gyventojų skaičius Biržų rajono savivaldybėje – 22 784. Rekomenduojama minimali norma išpildyta.
5.5.		Rezultata s	Sudarytos sąlygos ugdyti (-is) būtinas kultūrinės ir informacinės kompetencijas (žinias, gebėjimus ir nuostatas) ir skaitymo raštingumą, įgalinančius formuoti (-is) pasaulėžiūrą, socialinius ir emocinius įgūdžius, efektyviai naudotis medijomis, žiniasklaida, kitais informacijos šaltiniais ir susijusius su kūrybingumo, kritinio mąstymo, mokėjimo mokytis ir mokymosi visą gyvenimą gebėjimais, reikalingais socializacijai ir aktyviam gyvenimui pilietinėje visuomenėje.
6.	Neformalusis vaikų švietimas		
6.1.		Laikas	Neformalusis vaikų švietimas teikiamas bendrojo ugdymo mokyklose per visus mokslo metus, atsižvelgiant į mokyklos sudarytą veiklų tvarkaraštį. Kiti teikėjai paslaugą teikia neformaliojo vaikų švietimo paslaugos sutartyje nustatytu laiku.

6.2.		Teikimo būdai	Neformaliojo vaikų švietimo paslaugos teikiamos grupėje taikant ir individualizuoto ugdymo formas. Grupės dydį nustato savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija.
6.3.		Teikėjai	Bendrojo ugdymo mokyklos, neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklos, laisvieji mokytojai, kiti švietimo teikėjai.
6.4.		Išvystymo norma	Paslauga bendrojo ugdymo mokyklose teikiama kiekvienam besikreipiančiam vaikui. Rekomenduotina minimali norma – 2 val. per savaitę. Jei paslaugą teikia kiti teikėjai, paslaugos trukmę nustato savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija.
			Biržų rajono savivaldybėje neformalųjį vaikų švietimą vykdo: bendrąjį ugdymą teikiančios mokyklos, sporto centras, muzikos mokykla, neformalaus vaikų švietimo teikėjai. Paslauga teikiama kiekvienam besikreipiančiam. Trukmė skiriasi priklausomai nuo užsiėmimų, vaikai dalyvauja keliuose skirtinguose vaikų neformalaus švietimo užsiėmimuose. Galima teigti, kad rekomenduojama minimali norma išpildyta.
6.5.		Rezultatai	Sudarytos sąlygos tenkinti vaiko saviraiškos, pažinimo, ugdymosi poreikius, įgytos vaiko sėkmingo asmeninio, visuomeninio gyvenimo kompetencijos.
7.	Nemokama pirminė teisinė pagalba		
7.1.		Laikas	Pirminė teisinė pagalba suteikiama iš karto, kai asmuo kreipiasi į savivaldybės vykdomąją instituciją. Jeigu nėra galimybės iš karto suteikti pirminę teisinę pagalbą, pareiškėjui pranešama apie priėmimo laiką, kuris yra ne vėlesnis kaip 5 darbo dienos nuo kreipimosi dienos.
7.2.		Teikimo būdai	Paslauga teikiama asmeniui individualiai.
7.3.		Teikėjai	Savivaldybių administracijos, advokatai (advokatų profesinės bendrijos) arba viešosios įstaigos, su kuriais savivaldybės vykdomoji institucija yra sudariusi sutartį dėl pirminės teisinės pagalbos teikimo, arba Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba. Paslaugos teikėju gali būti ir advokato padėjėjas, jei su jo praktikos vadovu savivaldybės vykdomoji institucija yra sudariusi sutartį dėl pirminės teisinės pagalbos teikimo.
7.4.		Išvystymo norma	Pirminę teisinę pagalbą turi teisę gauti visi besikreipiantys asmenys, jei jie yra Lietuvos Respublikos piliečiai, kitų Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai, taip pat kiti Lietuvos Respublikoje bei kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse teisėtai gyvenantys fiziniai asmenys, kiti Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ir tiesiogiai taikomuose Europos Sąjungos teisės aktuose nurodyti asmenys. Rekomenduotina minimali norma: savivaldybėje – bent 1 darbuotojas (arba advokatas ar advokato padėjėjas, jei savivaldybės vykdomoji institucija su jais yra sudariusi sutartį dėl pirminės teisinės pagalbos teikimo), teikiantis pirminę teisinę pagalbą.

			Biržų rajono savivaldybėje yra 1 darbuotojas, teikiantis pirminę teisinę pagalbą. Rekomenduojama minimali norma išpildyta.
7.5.		Rezultata s	Suteikta teisinė konsultacija ir (ar) perengti dokumentai, skirti valstybės ir savivaldybių institucijoms.
8.	Pasirengimo šeimai ir tėvystės įgūdžių ugdymas		
8.1.		Laikas	Paslauga pradeda teikti ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo asmens / šeimos kreipimosi į paslaugos teikėją arba savivaldybės administraciją dienos. Paslauga grupėje turėtų būti pradeda teikti per 10 darbo dienų, į grupę užsiregistravus paslaugų teikėjo numatytam asmenų skaičiui, bet ne mažiau nei 6.
8.2.		Teikimo būdai	Atsižvelgiant į asmens / šeimos poreikius, paslauga gali būti teikiama tiek individualiai, tiek grupėje. Jei paslauga teikiama grupėje, 1 darbuotojas, teikiantis pasirengimo šeimai ar tėvystės įgūdžių ugdymo paslaugas, turėtų dirbti su ne didesne kaip 20 asmenų grupe.
8.3.		Teikėjai	Socialinių paslaugų įstaigos (tarp jų nevyriausybinės organizacijos), sveikatos priežiūros įstaigos, parapijos, vyskupijų šeimos centrai.
8.4.		Išvystymo norma	Paslauga teikiama kiekvienam besikreipiančiam asmeniui / šeimai. Rekomenduotina minimali norma: 10 000 gyventojų – 1 vieta. Savivaldybėse, turinčiose mažiau nei 10 000 gyventojų, rekomenduojama užtikrinti, kad būtų bent 1 paslaugos teikėjas.
			Biržų rajono savivaldybėje tėvystės įgūdžių mokymai vyksta Biržų bendruomeniniuose šeimos namuose, VšĮ šeimos centre „Kartu saldu“, pasirengimo šeimai kursai vyksta Biržų dekanato Šeimos centre. Biržų rajono savivaldybės norma – 3 vietos. Išankstiniais Lietuvos statistikos departamento 2022 m. duomenimis gyventojų skaičius Biržų rajono savivaldybėje – 22 784. Rekomenduojama minimali norma išpildyta.
8.5.		Rezultata s	Išugdyti gebėjimai kurti darnius tarpusavio santykius šeimoje, tėvams suteikta žinių ir praktinių įgūdžių, padedančių labiau suprasti savo vaikų netinkamo elgesio priežastis, saugiai ir pozityviai drausminti vaikus, kurti gerą ryšį su vaiku, suprasti vaikų ir savo jausmus, juos valdyti sudėtingose situacijose, naudoti metodus, užkertančius kelią netinkamam vaikų elgesiui.
9.	Pirminė ambulatorinė asmens sveikatos priežiūra		
9.1.		Laikas	Asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikianti įstaiga apdraustam privalomuoju sveikatos draudimu pacientui privalo suteikti iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų apmokamą pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugą Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstatigų įstatymo nustatyta tvarka.
9.2.		Teikimo būdai	Šeimos gydytojo komandos ir odontologijos paslaugos teikiamos asmeniui individualiai.

			Psichikos sveikatos paslaugos teikiamos asmenims individualiai arba gali būti organizuojamos psichoterapijos grupės. Jei paslaugos teikiamos grupėje, 1 darbuotojas turėtų dirbti su ne didesne kaip 15 asmenų grupe.
9.3.		Teikėjai	Asmens sveikatos priežiūros įstaigos, turinčios licenciją teikti pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas.
9.4.		Išvystymo norma	<p>Paslaugos teikiamos kiekvienam besikreipiančiam savivaldybės gyventojui.</p> <p>Šeimos gydytojo komandos narių darbo krūvis ir pirminės ambulatorinės odontologinės asmens sveikatos priežiūros, ir pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros specialistų maksimalus aptarnaujamų prie asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos prirašytųjų gyventojų skaičius nustatomas vadovaujantis Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo organizavimo ir šių paslaugų išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. V-943 „Dėl Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo organizavimo ir šių paslaugų išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašo tvirtinimo“.</p>
			<p>Biržų rajono savivaldybėje pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia VšĮ Biržų rajono savivaldybės poliklinika, UAB Biržų šeimos gydytojų centras, UAB Medicinos namai.</p> <p>Šeimos gydytojų komandos paslaugos teikiamos: 12 šeimos gydytojų (10,25 etato) poliklinikoje, 4 šeimos gydytojai (3,75 etato) Šeimos gydytojų centre, 1 šeimos gydytojų etatas Medicinos namuose; 2 vaikų ligų gydytojai (1,75 etato) poliklinikoje, 2 vidaus ligų gydytojai (0,25 etato) poliklinikoje. 2 gydytojų akušerių-ginekologų (1,25 etato) poliklinikoje, po 1 akušerį-ginekologą Šeimos gydytojų centre (0,5 etato) ir Medicinos namuose; Pirminės ambulatorinės odontologinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos – 6 gydytojai odontologai (3 etatai) poliklinikoje, po 3 odontologus Šeimos gydytojų centre (1,61 etato) ir Medicinos namuose; Pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos Biržų rajono savivaldybės poliklinikos psichikos sveikatos centre. Paslaugos išsivystymas: 1 medicinos psichologas (1 etatas), 3 gydytojai psichiatrai (1,25 etato), 1 socialinis darbuotojas (1,25 etato). Taip pat pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos UAB Biržų šeimos gydytojų centre: 2 gydytojai psichiatrai (0,5 etato). Prisirašiusių gyventojų skaičius prie Biržų rajono savivaldybės poliklinikos – 16 695. Prisirašiusių gyventojų skaičius prie UAB Biržų šeimos gydytojų centro – 5 882.</p>

9.5.		Rezultata s	Suteiktos prieinamos, visapusiškos, kokybiškos ir saugios pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos.
10.	Psichosocialinė pagalba		
10.1.		Laikas	Paslauga pradeda teikti ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo asmens kreipimosi į savivaldybę ar į paslaugos teikėją dienos, skubios pagalbos atveju – kreipimosi į savivaldybę ar į paslaugos teikėją dieną.
10.2.		Teikimo būdai	Atsižvelgiant į situacijos sudėtingumą, paslauga gali būti teikiama tiek individualiai, tiek grupėje. Jei paslauga teikiama grupėje, 1 darbuotojas, teikiantis psichosocialinę pagalbą, turėtų dirbti su ne didesne kaip 15 asmenų grupe.
10.3.		Teikėjai	Psichologai, sielovados specialistai, socialiniai darbuotojai.
10.4.		Išvystymo norma	Paslauga teikiama kiekvienam besikreipiančiam asmeniui. Rekomenduotina minimali norma: 10 000 gyventojų – 1 darbuotojas, teikiantis psichosocialinę pagalbą. Savivaldybėse, turinčiose mažiau nei 10 000 gyventojų, rekomenduojama užtikrinti, kad būtų bent 1 darbuotojas, teikiantis psichosocialinę pagalbą.
			Biržų rajono savivaldybėje psichosocialinė pagalba teikiama Biržų bendruomeniniuose šeimos namuose (2 psichologai), Biržų poliklinikoje (1 psichologas, 1 socialinis darbuotojas). Išankstiniais Lietuvos statistikos departamento 2022 m. duomenimis gyventojų skaičius Biržų rajono savivaldybėje – 22 784. Rekomenduojama minimali norma išpildyta.
10.5.		Rezultata s	Suteikta pagalba, palengvinanti asmens krizę, emocinius išgyvenimus.
11.	Šeimos mediacija		
11.1.		Laikas	Paslauga pradeda teikti per 20 darbo dienų nuo asmens kreipimosi į mediatorių arba savivaldybės administraciją dienos.
11.2.		Teikimo būdai	Mediacijos paslaugos asmenims teikiamos individualiai.
11.3.		Teikėjai	Mediatoriai, dalyvaujantys kompleksinių paslaugų šeimai projektų veikloje.
11.4.		Išvystymo norma	Paslauga teikiama kiekvienam besikreipiančiam pilnamečiam asmeniui ir vaikams nuo 14 metų. Rekomenduotina minimali norma: savivaldybėje – bent vienas mediatorius.
			Biržų rajono savivaldybėje mediacijos paslauga teikiama bendruomeniniuose šeimos namuose (1 etatas). Rekomenduojama minimali norma išpildyta.
11.5.		Rezultata s	Sudaryta galimybė asmenims neteisminiu būdu taikiai išspręsti ginčą.
12.	Švietimo pagalba		
12.1.		Laikas	Paslauga teikiama, kai ją skiria ugdymo įstaigos vaiko gerovės komisija ar Pedagoginė psichologinė tarnyba (toliau – PPT) / Švietimo pagalbos tarnyba (toliau – ŠPT) tėvų (globėjų / rūpintojų) sutikimu.

12.2.		Teikimo būdai	Atsižvelgiant į situacijos sudėtingumą, paslauga gali būti teikiama individualiai, grupėje ir pogrupyje.
12.3.		Teikėjai	PPT / ŠPT, švietimo įstaigos, laisvieji mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai.
12.4.		Išvystymo norma	<p>Rekomenduotina minimali norma: iki 2 000 vaikų – savivaldybės PPT / ŠPT steigiamą pagalbos specialistų mokiniui pareigybė.</p> <p>Ugdymo įstaigose, priklausomai nuo įgyvendinamos ugdymo programos:</p> <p>24–50 vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikius (toliau – SUP) – specialiojo pedagogo etatas;</p> <p>400 vaikų – socialinio pedagogo ir psichologo pareigybės.</p>
			<p>Biržų ŠPT: 6 etatai pagalbos mokiniui pareigybių (1 logopedo etatas, 1 socialinio pedagogo etatas, 1 specialiojo pedagogo etatas, 3 psichologo etatai).</p> <p>Išankstiniais Lietuvos statistikos departamento 2022 m. duomenimis 0-17 m. amžiaus vaikų Biržų rajono savivaldybėje – 3 269.</p> <p>Biržų „Saulės“ gimnazijoje: 416 vaikų, 1 socialinis pedagogas. Trūksta 1 psichologo etato. Rekomenduojama minimali norma neišpildyta.</p> <p>Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimnazijoje: 256 vaikai, 1,75 etato specialiojo pedagogo, 0,5 etato socialinio pedagogo, 1,5 etato mokytojo padėjėjo. Trūksta 0,5 psichologo etato. Rekomenduojama minimali norma neišpildyta.</p> <p>Biržų „Atžalyno“ pagrindinė mokykla: 382 vaikai, 3,75 etato specialiojo pedagogo, 0,5 etato psichologo, 1 etatas socialinio pedagogo, 2 etatai mokytojo padėjėjo. Rekomenduojama minimali norma išpildyta.</p> <p>Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla: 690 vaikų, 2,25 etato specialiojo pedagogo, 2,15 etato socialinio pedagogo, 2,8 etato mokytojo padėjėjo. Trūksta 1 etato psichologo. Rekomenduojama minimali norma neišpildyta.</p> <p>Biržų Kaštonų pagrindinė mokykla: 371 vaikai, 1,5 etato specialiojo pedagogo, 0,75 etato socialinio pedagogo, 2,5 etato mokytojo padėjėjo. Trūksta 0,5 etato psichologo. Rekomenduojama minimali norma neišpildyta.</p> <p>Mokykla-darželis „Vyturėlis“: 130 vaikų. 2 etatai specialiojo pedagogo, 0,25 etato psichologo, 0,5 etato socialinio pedagogo, 2,75 etato mokytojo padėjėjo ir 0,25 etato psichologo padėjėjo. Rekomenduojama minimali norma išpildyta.</p> <p>Lopšelis-darželis „Drugelis“: 131 vaikai. 1 etatas specialiojo pedagogo, 0,5 etato psichologo ir 0,5 etato socialinio pedagogo. Trūksta 0,25 etato psichologo. Rekomenduojama minimali norma neišpildyta.</p> <p>Lopšelis-darželis „Genys“: 236 vaikai. 1,75 etato specialiojo pedagogo. Trūksta 0,5 etato socialinio pedagogo ir 0,5 etato psichologo. Rekomenduojama minimali norma neišpildyta.</p>

			<p>Lopšelis-darželis „Ažuoliukas“: 116 vaikų. 1,75 etato specialiojo pedagogo. Trūksta 0,25 etato socialinio pedagogo ir 0,25 etato psichologo. Rekomenduojama minimali norma neišpildyta.</p> <p>Kirtonių universalus daugiafunkcis centras: 11 vaikų.</p>
12.5.		Rezultata s	Sumažintas vaikų iškritimas iš švietimo sistemos ir užtikrinamas švietimo prieinamumas vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių.
13.	Vaikų dienos socialinė priežiūra		
13.1.		Laikas	Paslauga pradeda teikti ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo šeimos kreipimosi į savivaldybę ar socialinių paslaugų įstaigą dienos.
13.2.		Teikimo būdai	Atsižvelgiant į šeimos ir (ar) vaiko socialinių įgūdžių lygį, teikiamos paslaugos sudėtingumą, paslauga gali būti teikiama tiek individualiai, tiek grupėje. Jei paslaugos teikiamos grupėje, 1 darbuotojas turėtų dirbti su ne didesne kaip 15 asmenų grupe.
13.3.		Teikėjai	Socialinių paslaugų įstaigos (tarp jų nevyriausybines organizacijos), daugiafunkciai centrai.
13.4.		Išvystymo norma	Paslauga teikiama kiekvienai besikreipiančiai šeimai. Rekomenduotina minimali norma: 1 000 vaikų – 20 vietų.
			Biržų rajono savivaldybėje veikia 7 vaikų dienos centrai, turintys 225 vietų teikti vaikų dienos socialinę priežiūrą. Išankstiniais Lietuvos statistikos departamento 2022 m. duomenimis 0-17 m. amžiaus vaikų Biržų rajono savivaldybėje – 3 269. Biržų rajono savivaldybės norma 68,8 – t.y. 3,4 karto daugiau už rekomenduojamą minimalią normą.
13.5.		Rezultata s	Padėta ugdyti vaiko ir jo šeimos narių socialinius ir gyvenimo įgūdžius, prisidėta prie visapusiško vaiko asmenybės tobulinimo, padėta įveikti krizes, siekiant ginti vaiko teises, padėta atkurti santykius šeimoje, integruotis į visuomenę, sudarytos sąlygos tėvams derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus.
14.	Vaikų raidos sutrikimų ankstyvoji rehabilitacija		
14.1.		Laikas	Vaiką ir šeimą gydantis ar konsultuojantis gydytojas, nustatęs vaiko raidos sutrikimų riziką, siunčia jį konsultuoti pas vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios rehabilitacijos paslaugas teikiančią gydytoją. Konsultacija suteikiama ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų.
14.2.		Teikimo būdai	Paslauga teikiama dienos stacionare individualiai ir (ar) grupėje.
14.3.		Teikėjai	Įstaiga, turinti galiojančią licenciją teikti vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios rehabilitacijos paslaugas.
14.4.		Išvystymo norma	Paslaugos teikiamos visiems indikuotiems vaikams iki 7 metų ir jų tėvams (globėjams / rūpintojams). Rekomenduotina minimali norma: ne mažiau kaip 1 vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios rehabilitacijos paslaugas teikianti įstaiga, per metus aptarnaujanti ne mažiau kaip 100 vaikų iki 7 metų, išskyrus savivaldybes, kuriose šios paslaugos neteikiamos, o šiai paslaugai gauti teikiama

			transporto organizavimo paslauga pagal Socialinių paslaugų katalogą.
			Biržų rajono savivaldybėje vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos paslaugas teikia Biržų ligoninė. Per 2021 metus aptarnauti 138 vaikai. Rekomenduojama minimali norma išpildyta.
14.5.		Rezultata s	Užtikrinta vaikų neįgalumo prevencija, kompleksinė ankstyvoji vaikų reabilitacija, jų integracija į visuomenę ir ugdymo sistemą.

13 lentelėje pateikiamas Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje 2021 m. sausio 31 d. duomenimis.

13 lentelė. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų/lankomosios priežiūros darbuotojų skaičius savivaldybėje (2021-12-31)

Eil. Nr.	įstaigos	Soc. darbuotojų skaičius		Soc. darbuotojų padėjėjų / lankomosios priežiūros darbuotojų sk.
		iš viso	iš jų finansuoj. iš valst. biudž.	
1.	Savivaldybei priklausančiose socialinių paslaugų įstaigose:			
1.1.	biudžetinėse	5	-	6
1.2.	viešosiose	20	12	54
2.	Savivaldybės administracijoje	0	-	-
	Iš viso	25	12	60

PENKTASIS SKIRSNIS ANKSTESNIŲ METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATŲ APŽVALGA

2021 m. išsikelti tikslai (apačioje) buvo iš dalies arba pilnai pasiekti:

1. Socialinių paslaugų teikimas šeimoms, patiriančioms krizes, bei šeimoms, patiriančioms socialinę riziką;
2. Socialinių paslaugų užtikrinimas senyvo amžiaus asmenims bei suaugusiems asmenims su negalia.
3. Socialinių paslaugų plėtra bei teikimas vaikams, likusiems be tėvų globos, bei vaikams, turintiems negalią.

Globos centro veiklos dėka, būsimi globėjai (rūpintojai) ir tėviai vis daugiau ryžtasi globoti vyresnius vaikus, keičiasi dalyvių požiūris į būsimų globotinių kilmę, šaknis, šeimą ir ryšius su jais palaikymą. Globėjai ir tėviai naudojami galimybe dalintis savo patirtimi, sėkmėmis ir problemomis auginant globojamus ir įvaikintus vaikus savipagalbos grupėse, buvo vykdoma informacinė sklaida apie globą ir įvaikinimą. Palaiapsniui keičiasi neigiamas visuomenės požiūris į vaikus, netekusius tėvų globos, ir šeimas, kurios juos globoja. 2021 m. paslaugas teikė 5 budinčios globotojos, kurios globojo 9 vaikus. 2021 m. rugsėjo mėn. buvo nutraukta sutartis su budinčia globotoja ir jų liko 4. Globos centro veikla nuolat viešinta.

2021 m. vaikams, netekusiems tėvų globos, kuriems nerasta globėjų, buvo teikiama ilgalaikė socialinė globa VšĮ „Vaiko užuovėja“ bendruomeniniuose vaikų globos namuose. Paslaugas gavėjų buvo iš viso 12.

2021 m. vaikų dienos socialinė priežiūra teikta septyniuose vaikų dienos centruose daugiau nei 200 vaikų (vietų akredituota 225).

2021 m. šeimoms, patyrusioms socialinę riziką, teikta socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslauga. Gavėjų – 169.

2021 m. pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti suteikta 48 asmenims.

2021 m. buvo akredituotos visos socialinės priežiūros paslaugos, kurios teikiamos Savivaldybėje. Akredituotos VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centro bei jo padalinių teikiamos pagalbos į namus, laikino atokvėpio, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose, pagalbos globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besikreipiantiems jais tapti, socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos. Akredituotos Biržų rajono Legailių globos namų Krizių centro padalinio teikiamos paslaugos: laikinas apnakvindinimas, intensyvi krizių įveikimo pagalba. Akredituotos labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ teikiamos psichosocialinės pagalbos paslaugos.

2021 m. buvo teikiamos kompleksinės paslaugos šeimai (pradėtos 2018 m. liepos mėn.), kurias teikė Biržų bendruomeniniai šeimos namai: individualios psichologo konsultacijos, mediacijos paslaugos, pozityvios tėvystės mokymai, vaikų priežiūros paslauga, šeimų erdvės paslauga, asmeninio asistento pagalba (teikėjas – Paslaugų centras), pavežėjimo paslauga. Nuo projekto įgyvendinimo pradžios paslaugos suteiktos 1470 miesto bei rajono gyventojų. Projekto laikotarpiu psichologinę pagalbą gavo daugiau kaip 500 klientų, pozityvios tėvystės mokymuose dalyvavo 650 unikalų projekto dalyvių, šeimos įgūdžių ugdymo ir sociokultūrinės paslaugos suteiktos 500 asmenų, vaikų priežiūros paslaugos bei mediacija - daugiau kaip po 150 klientų. Daugelis projekto dalyvių naudojami paslaugomis nuolat.

2021 m. institucinė globa teikta licencijuotose globos įstaigose, atitinkančiose globos normas. Viešosios bei biudžetinės įstaigos, teikiančios institucinę socialinę globą, pasikėlė globos kainas, kad galėtų visiškai išpildyti globos normų reikalavimus, teikti ilgalaikę/trumpalaikę socialinę globą, atitinkančią gyventojų poreikius. Savivaldybėje esančiuose globos namuose (biudžetinėse ir viešosiose įstaigose) 2021 m. ilgalaikę/trumpalaikę socialinę globą su Savivaldybės siuntimu suteikta iš viso 116 asmenų, o ne savivaldybės teritorijoje esančiuose globos namuose (valstybiniuose, privačiuose ar nevyriausybinių organizacijų) ilgalaikę/trumpalaikę socialinę globą suteikta 54 asmenims.

2021 m. apgyvendinimo savarankiškuose gyvenimo namuose paslaugą gavo 17 asmenų. Buvo apgyvendintas vienas naujas asmuo su negalia.

2021 m. suaugusiems asmenims su negalia bei senyvo amžiaus asmenims paslaugos į namus buvo tos paslaugos, kurios pagelbėjo ir toliau gelbsti išvengti stacionarios ilgalaikės socialinės globos. Šiuo aspektu pagalbos į namus paslaugos bei dienos socialinė globa su integralia slauga buvo ir yra ypač efektyvios paslaugos, teikiamos žmogaus namų aplinkoje. Iš viso abiejų paslaugų gavėjų per 2021 m. buvo 259 asmenys. 2021 m. suaugusių asmenų su negalia ar senyvo amžiaus asmenų, kuriems socialinės priežiūros paslaugas (pagalbą į namus) veiksmingiau organizuoti pinigais, skiriant jiems pagalbos pinigus, nebuvo.

2021 m. dienos socialinė globa suaugusiems asmenims su intelekto ir (ar) psichikos negalia VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centre buvo teikiama 26 asmenims. Tai paslauga, kurios pagalba šeimos nariai gali eiti į darbą žinodami, kad jų šeimos nariu, turinčiu negalia, bus pasirūpinta dienos užimtumo grupėse. Tai paslauga, kuri yra reikšminga atsvara stacionariai ilgalaikiai globai institucijoje.

2021 m. Biržų rajono Legailių globos namų krizių centro padalinyje laikino apnakvindinimo ar intensyvios krizių įveikimo pagalbos gavėjų nebuvo.

2021 m. pabaigoje pradėta teikti asmeninė pagalba neįgaliesiems iš valstybės biudžeto lėšų. 2021 m. gavėjų – 3 asmenys su negalia.

2021 m. nemokama asmeninio asistento paslauga (ES lėšos) teikta 9 asmenims su negalia.

2021 m. laikino atokvėpio paslaugų gavėjų buvo 2. Artimieji rinkosi laikiną atokvėpį per trumpalaikę socialinę globą institucijoje nuo 10 d. iki 1 mėn. Laikino atokvėpio per dienos socialinę globą asmens namuose pareiškėjas buvo vienas, tačiau atsisakė paslaugų dar nepradėjus teikti. Galima teigti, kad laikinas atokvėpis Savivaldybės gyventojams dar nėra gerai žinomas, arba

asmenys, prižiūrintys negalią turintį šeimos narį, artimąjį, nedrįsta kreiptis laikinos pagalbos, todėl ir toliau reikalingas pozityvus šios paslaugos viešinimas.

14 lentelė. 2021 m. socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo rodikliai

Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo rodikliai		2021 m.
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos per metus socialinėms paslaugoms, tenkančios vienam savivaldybės gyventojui, Eur	70,5
2.	Valstybės skirtų dotacijų santykis su savivaldybės biudžeto lėšomis, skiriamomis socialinėms paslaugoms.	0,4
3.	Vietų skaičiaus stacionariose socialinių paslaugų įstaigose santykis su vietų skaičiumi (maksimaliu lankytojų skaičiumi per dieną) nestacionariose socialinių paslaugų įstaigose (laikino gyvenimo namuose, dienos socialinės globos centruose, savarankiško gyvenimo namuose, socialinės priežiūros centruose).	0,4
4.	Socialinės globos ir socialinės priežiūros gavėjų skaičiaus santykis su bendru savivaldybės gyventojų skaičiumi, proc.	0,03
5.	Regioninių socialinių paslaugų gavėjų skaičiaus santykis su kitų socialinių paslaugų (išskyrus bendrąsias socialines paslaugas) gavėjais.	0,1
6.	Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų (kartu su individualios priežiūros darbuotojais) skaičius savivaldybėje, tenkantis 10 tūkst. savivaldybės gyventojų	43,9

III SKYRIUS UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

15 lentelė. Priemonių planas

Santrumpos 3-iaame stulpelyje: SB – savivaldybės biudžetas, VB – valstybės biudžetas, VBSTD - valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija, AM – asmenų mokėjimo lėšos, ES – Europos Sąjungos struktūr. fondų lėšos

1 tikslas. Bendrųjų, socialinės priežiūros bei dienos socialinės globos paslaugų asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims bei vaikams su negalia užtikrinimas.				
Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, Eur, finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas 2022 m.
1	2	3	4	5
1. Teikti bendrąsias socialines paslaugas.	1.1. Transporto organizavimas; 1.2. Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugos; 1.3. Informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugų teikimas.	1.1. SB 52500 Eur, AM 6500Eur 1.2. SB 8800 Eur, AM 14250 Eur	1.1, 1.2, 1.3. VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras; 1.3. seniūnijų soc. darbo organizatoriai.	1.1. Bus suteikta 250 asmenų specialiojo transporto paslauga; 1.2. Bus suteikta 2000 asmenų asmeninės higienos ir priežiūros paslauga; 1.3. Informavimo, konsultavimo, atstovavimo ir tarpininkavimo paslaugų gavėjų skaičius neapibrėžiamas.
2. Teikti socialinės priežiūros	2.1. Pagalbos į namus paslaugos;	2.1. SB 191000 Eur, AM 51000	2.1. VšĮ Biržų rajono socialinių	2.1. Bus suteikta 200 asmenų pagalba į namus

paslaugas namuose senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia.	2.2. Apgyvendini- mo savarankiško gyvenimo namuose paslaugos.	Eur, 2.2 SB 25500 Eur, AM 4800 Eur	paslaugų centras; 2.2. VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai	2.2. Bus suteikta 16 asmenų apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslauga.
3. Teikti dienos socialinės globos namuose paslaugas senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia.	3.1. Dienos socialinė globa asmens namuose.	VBSTD 65120 Eur, SB 43500 Eur, AM 25600 Eur ES 10 506 Eur	VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras	Bus suteikta 50 asmenų dienos socialinė globa namuose.
4. Teikti dienos socialinę globą institucijoje	4.1. Dienos socialinės globos institucijoje teikimas suaugusiems asmenims su negalia.	4.1. SB 26300 Eur, VBSTD 65600 Eur, AM 17720 Eur	VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras	Bus suteikta 25 asmenims dienos socialinė globa institucijoje.
5. Teikti neįgaliesiems individualią pagalbą namuose ir viešojoje aplinkoje	5.1. Nemokama asmeninio asistento pagalba 5.2. Asmeninės pagalbos teikimas	5.1. Lėšos iš 4 tikslo 1 punkto (ES) 5.2. VB 99894 Eur, AM 72400 Eur	VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras	5.1. Bus suteikta 12 asmenų nemokama asmeninio asistento paslauga; 5.2. Bus suteikta 30 asmenų asmeninė pagalba.
2 tikslas. Ilgalaikės/trumpalaikės socialinės globos bei laikino atokvėpio institucijoje paslaugų užtikrinimas asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims, vaikams su negalia bei vaikams, netekusiems tėvų globos.				
1. Teikti stacionarią ilgalaikę/ trumpalaikę socialinę globą ar laikiną atokvėpį institucijoje suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims,	1.1. Ilgalaikės/ trumpalaikės socialinės globos teikimas Savivaldybėje esančiuose globos namuose senyvo amžiaus asmenims ir (ar) suaugusiems asmenims su negalia.	1.1. SB 504 800 Eur, VBSTD 129 000 Eur, AM 424 604 Eur	Biržų rajono Legailių globos namai, VšĮ Biržų parapijos šv. Vincento Pauliečio globos namai, VšĮ Onos Milienės senelių globos namai.	1.1. Bus suteikta 130 asmenims stacionari ilgalaikė/ trumpalaikė socialinė globa Savivaldybėje esančiuose globos namuose.

vaikams su negalia.	<p>1.2. Ilgalaikės/ trumpalaikės socialinės globos ar laikino atokvėpio teikimas kitose savivaldybėse esančiuose globos namuose senyvo amžiaus asmenims ir (ar) suaugusiems asmenims su negalia.</p> <p>1.3. Ilgalaikės/ trumpalaikės socialinės globos teikimas vaikams su negalia.</p>	<p>1.2. SB 167 410 Eur, VBSTD 74 600 Eur, AM 288 164 Eur</p> <p>1.3. VBSTD 8 050 Eur, AM 4 082 Eur</p>	<p>16 lentelė</p> <p>Paslaugos organizavimas kompleksinių paslaugų namuose „Alka“</p>	<p>1.2. Bus suteikta 63 asmenims stacionari ilgalaikė/ trumpalaikė socialinė globa, laikinas atokvėpis institucijoje kitose savivaldybėse esančiuose globos namuose.</p> <p>1.3. Bus suteikta ilgalaikė socialinė globa 1 vaikui su negalia.</p>
2. Teikti ilgalaikę socialinę globą šeimynose vaikams, netekusiems tėvų globos.	<p>2.1. Ilgalaikė socialinė globa Sigitos ir Klaus Weinzierl šeimynoje;</p> <p>2.2. Ilgalaikė socialinė globa šeimynoje „Po angelo sparnu“.</p>	<p>2.1. SB 27 948 Eur, VB 15 876 (globos rūpybos išmokos) Eur</p> <p>2.2. SB 16 998 Eur, VB 14 076 (globos rūpybos išmokos) Eur</p>	<p>2.1. Sigitos ir Klaus Weinzierl šeimyna;</p> <p>2.2. Šeimyna „Po angelo sparnu“.</p>	<p>2.1. Bus suteikta ilgalaikė socialinė globa Sigitos ir Klaus Weinzierl šeimynoje 6 vaikams, netekusiems tėvų globos.</p> <p>2.2. Bus suteikta ilgalaikė socialinė globa šeimynoje „Po angelo sparnu“ 4 vaikams, netekusiems tėvų globos.</p>
3. Teikti socialinę globą bendruomeniuose vaikų globos namuose Savivaldybėje	<p>3.1. Ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimas Savivaldybės bendruomeniuose vaikų globos namuose vaikams, netekusiems tėvų globos.</p> <p>3.2. Palydimosios globos teikimas paliekantiems</p>	<p>3.1., 3.2. SB 204 000 Eur, VB 17 592 (globos rūpybos išmokos) Eur</p>	<p>VšĮ „Vaiko užuovėja“</p>	<p>3.1. Bus suteikta ilgalaikė socialinė globa 8 vaikams, netekusiems tėvų globos.</p> <p>3.2. Bus planuojama teikti palydimąją globą 5 paliekantiems globos ištaigą jaunuoliams</p>

	globos įstaigą jaunuoliams			
4. Teikti vaikų, netekusių tėvų globos, socialinę globą pas globėjus ir budinčius globotojus	4.1. Laikinosios vaiko globos teikimas pas globėjus, budinčius globotojus vaikams, netekusiems tėvų globos.	SB 70 000 Eur, VB 9 720 (globos rūpybos išmokos) Eur	VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centro Globos centras	Pas globėjus ar budinčius globotojus bus teikiama socialinė globa 10 vaikų, netekusiems tėvų globos.
3 tikslas. Socialinių paslaugų teikimas šeimoms, patyrusioms socialinę riziką, bei vaikams; pagalbos globėjams, budintiems globotojams ir kt. užtikrinimas.				
1. Socialinių paslaugų teikimas šeimoms, patyrusioms socialinę riziką	1.1. Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugų teikimas, šeimoms patyrusioms socialinę riziką	VBSTD 449 000 Eur	VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centro Globos centras	Paslauga bus suteikta 180 šeimų, patyrusių socialinę riziką.
2. Socialinės priežiūros paslaugų teikimas vaikams.	2.1. Vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugų teikimas Savivaldybėje esančiuose vaikų dienos centruose.	VB 136 000 Eur, SB 81 000 Eur	Labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ du vaikų dienos centrai, VšĮ „Pagalbos centras“ trys vaikų dienos centrai, VšĮ „Vaiko užuovėja“ vaikų dienos centras, Paramos centro „Spindulys“ vaikų dienos centras.	Paslauga bus suteikta 225 vaikams.
3. Socialinių paslaugų teikimas globėjams, budintiems globotojams, šeimynų dalyviams ir kt.	3.1. Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėvams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti.	SB 50400 Eur	VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centro Globos centras	Paslauga bus suteikta 49 asmenims (šeimų 41) ir 60 globojamų (rūpinamų) vaikų.
4 tikslas. Kompleksinių paslaugų teikimas Savivaldybės šeimoms bei intensyvios krizių įveikimo pagalbos teikimas, patiriantiems krizes.				
1. Teikti kompleksines	Biržų bendruomeniniai šeimos namai:	2022 m. planuojama apie 82 000	Biržų bendruomeniniai šeimos	Kompleksinės paslaugos šeimai per projekto laikotarpį

paslaugas šeimoms	1.1. Individualios psichologų konsultacijos; 1.2. Mediacijos paslaugos; 1.3. Pozityviosios tėvystės mokymai; 1.4. Vaikų priežiūros paslauga; 1.5. Šeimų erdvės paslauga; 1.6. Pavežėjimo paslauga 1.7. Asmeninio asistento pagalba (1.7. papunktis aprašytas prie 1 tikslo 5.1 papunkčio)	Eur (ES lėšos) Projektui skirta iš viso ES 394 177 Eur (projekto pradžia – 2018 m. liepos mėn.)	namai, Labdaros ir paramos fondas „Vilties šviesa“, Lietuvos vaikų dienos centrų asociacija, VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras,	suteiktos 1470 asmenų, iš kurių daugelis paslaugomis naudojasi nuolat. Šių metų naujų gavėjų skaičius neidentifikuojamas.
2. Socialinių paslaugų teikimas, patiriantiems krizes	Socialinių paslaugų teikimas Biržų rajono Legailių globos namų Krizių centre: 2.1. Intensyvi krizių įveikimo pagalba; 2.2. laikinas apnakvindimas; Socialinių paslaugų teikimas VšĮ „Motinos Teresės šeimų namuose“: 2.3. Intensyvi krizių įveikimo pagalba	2.1, 2.2. lėšos iš antro tikslo 1.1. papunkčio (SB ir AM) 2.3. SB 12 090 Eur	2.1, 2.2. Biržų rajono Legailių globos namų Krizių centras; 2.3. Paslaugos organizavimas VšĮ „Motinos Teresės šeimų namuose“.	2.1., 2.2. Paslaugos bus suteiktos 5 asmenims (šeimoms) Biržų rajono Legailių globos namų Krizių centre. 2.3. Paslaugos bus suteiktos 4 šeimoms VšĮ „Motinos Teresės šeimų namuose“

2022 m. kovo 31 d. baigiasi VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centre nuo 2016 m. gegužės mėn. vykdytas projektas „Integralios slaugos ir socialinės globos paslaugų plėtra Biržų rajone“, kuris buvo finansuojamas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų. Projektinei veiklai vykdyti skirta iš viso 412 006,56 eurų. Projekto pagalba dienos socialinė globa asmens namuose buvo teikiama kartu su integralia slauga. Nuo 2022 m. balandžio mėn. slaugos paslaugų teikimą perima gydymo įstaigos, o VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras teiks tik lankomosios priežiūros darbuotojų teikiamas paslaugas be slaugos paslaugų.

2022 m. planuojama, kad bus įgyvendinama mobiliosios komandos pagalba, kai pagalbos į namus, dienos socialinės globos namuose, laikino atokvėpio namuose (per socialinę priežiūrą ar dienos socialinę globą namuose) paslaugų gavėjams teikti paslaugas yra sudėtinga, nes jie gyvena

atokesnėse vietovėse, gyvenvietėse. Tikimasi, kad funkcionuojant mobiliajai komandai šių paslaugų teikimas bus ypač efektyvus.

16 lentelė. Regioninių socialinių paslaugų prognozuojamas poreikis 2022 m.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas
1	2	3	4
1.	Ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia ar senyvo amžiaus asmenims	Globos namai, kurių savininkė yra valstybė: Skemų socialinės globos namai – 24, Kupiškio socialinės globos namai – 7, Jurdaičių socialinės globos namai – 1, Jotainių socialinės globos namai – 1, Lavėnų socialinės globos namai – 2, Linkuvos socialinės globos namai – 3, Aknystos socialinės globos namai – 3, Specialieji socialinės globos namai „Tremtinių namai“ – 1, Socialinės globos centras „Vija“ – 1, Aukštelkės socialinės globos namai – 1, Algimanto Bandzos socialinių paslaugų namai – 1, Stonaičių socialinės globos namai – 1, Utenos socialinės globos namai – 1. Globos namai, kurių savininkė nėra valstybė: VšĮ „Antavilių pensionatas“ – 3, VšĮ Integruotų sveikatos paslaugų centras – 1, VšĮ Lietuvos reabilitacijos ir slaugos centras – 2, VšĮ Integruotų sveikatos paslaugų centras – 1, Rokiškio šv. Apaštalo evangelisto Mato parapijos senelių globos namai – 1.	47 8
2.	Trumpalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia ar senyvo amžiaus asmenims (su laikino atokvėpio paslauga)	Kupiškio socialinės globos namai – 1, Skemų socialinės globos namai – 3, Lavėnų socialinės globos namai – 3, Aukštelkės socialinės globos namai – 1.	8
3.	Ilgalaikė socialinė globa vaikams su negalia	Kompleksinių paslaugų namai „Alka“	1

IV SKYRIUS FINANSAVIMO PLANAS

17 lentelė. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas	Pagal planines išlaidas
		2021 m.	2022 m.
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms, tūkst. Eur	1571,9	1715,7
1.1.	palyginti su bendru Savivaldybės biudžetu, proc.	4,26	3,89
2.	LR valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, tūkst. Eur	690,1	871,9
	iš jų:		

2.1.	socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	286,1	449,0
2.2.	asmenų su sunkia negalia socialinei globai organizuoti	344,6	365,6
2.3.	vaikų globos (rūpybos) išmokoms	59,4	57,3
3.	ES struktūrinių fondų lėšos, tūkst. Eur (<i>integrali slauga, kompleksinės paslaugos šeimai, globos centras</i>)	192,7	122,7
4.	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas, tūkst. Eur	678,0	712,8
5.	Kitos lėšos, tūkst. Eur (<i>neįgalųjų socialinė reabilitacija, asmeninė pagalba</i>)	9,2	108,1
	Iš viso, tūkst. Eur	3141,9	3531,2

Pagrindinis socialinių paslaugų teikimo Savivaldybėje finansavimo šaltinis – Savivaldybės biudžeto lėšos, valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija Savivaldybės biudžetui (pastaroji skirta paslaugų teikimui asmenims su sunkia negalia ir šeimų, patiriančių socialinę riziką, socialinei priežiūrai organizuoti), valstybės biudžeto lėšos (finansuojama asmeninė pagalba – nepriskiriama prie socialinių paslaugų). Paslaugų gavėjai susimoka mokėjimo dalį, kuri nustatoma remiantis teisės aktais.

18 lentelė. Socialinių paslaugų finansavimo iš Savivaldybės biudžeto būdai.

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos tūkst. Eur	Planuojamos
		2021 m.	2022 m.
1.	Socialinių paslaugų pirkimas	-	-
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas	455,6	479,7
	iš jo:		
2.1.	savivaldybės pavaldumo įstaigoms	312,3	334,8
2.2.	valstybės socialinių paslaugų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis	143,3	144,9
2.3.	nevyriausybinių organizacijų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis	-	-
3.	Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos nevyriausybiniams organizacijoms, privačioms socialinių paslaugų įstaigoms, šeimynoms	76,2	88,2
4.	Finansavimas vykdant socialinių paslaugų programas	1040,1	1147,8
	Iš viso, tūkst. Eur	1571,9	1715,7

V SKYRIUS PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

Savivaldybėje socialinės paslaugos yra tęstinės, finansavimas socialinėms paslaugoms nenutrūksta keičiantis kalendoriniams metams. Toliau bus tęsiamos ir esant poreikiui plečiamos prioritinės nestacionarios paslaugos neįgaliesiems, senyvo amžiaus asmenims, šeimoms ir vaikams: dienos socialinės globos paslaugos, pagalba į namus paslaugos, bus tenkinamas vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugų poreikis, suaugusiems asmenims su negalia ar senyvo amžiaus asmenims – apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose, artimiesiems, auginantiems vaikus su negalia arba artimiesiems, slaugantiems, besirūpinantiems senyvo amžiaus ar darbingo amžiaus negalią turinčiu šeimos nariu – laikinas atokvėpis, suaugusiems asmenims su negalia – nemokamos

asmeninio asistento paslaugos, kompleksiškai teikiamos paslaugos šeimoms (psichologų konsultacijos, pozityvios tėvystės įgūdžių mokymai, mediacijos, vaikų priežiūros, šeimų erdvės paslaugos). Taip pat toliau bus tęsiama asmeninė pagalba neįgaliesiems. Stacionarios paslaugos socialinės globos namuose bus teikiamos tik įsitikinus, kad nėra galimybių teikti alternatyvių socialinių paslaugų.

Šiuo metu siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas:

Socialinių paslaugų rūšys (nurodomos pagal žmonių socialines grupes)	Mastas (vietų skaičius)
Grupinio gyvenimo namai suaugusiems asmenims su negalia	10

Iki 2030 m. bus kuriamos naujos bei plėtojamoms esamos socialinės paslaugos bendruomenėje asmenims su intelekto ir (ar) psichikos negalia. Tikėtina, kad iki minėtų metų asmenims su intelekto ir (ar) psichikos negalia Savivaldybėje bus įkurtos socialinės dirbtuvės, įsteigti vieni arba du grupinio gyvenimo namai, bus įgyvendinamas apsaugotas būstas. Ir toliau bus teikiama asmeninė pagalba neįgaliesiems, padedanti išlaikyti asmens savarankiškumą, asmeniui su neįgalia kartu su asmeniniu asistentu įveikiant kasdienes iššūkius, kylančius namuose ar viešajame gyvenime. Taip pat planuojama, kad bus įrengiamas trečias savarankiško gyvenimo namų aukštas, kad kuo daugiau dalinai savarankiškų asmenų su negalia galėtų pasinaudoti socialinės priežiūros paslauga su apgyvendinimu.

VI SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūrą vykdo Biržų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius kartu su kitais Savivaldybės administracijos padaliniais ir socialines paslaugas teikiančiomis įstaigomis.

Socialinės paslaugos ir toliau bus registruojamos Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje (SPIS), viešinamos Savivaldybės tinklalapyje bei pagal galimybes vietinėje spaudoje.
